

[Udenrigsministeren]

den såkaldte dum-dum-kugle, hvis anvendelse blev forbudt allerede i forrige århundrede. En særlig konference til drøftelse af sådanne særlig inhumane våbentyper har været afholdt i Genève i september sidste år, uden at det lykkedes at nå til enighed om udformningen af konkrete forbud eller begrænsninger. En ny session vil blive afholdt i september d. å. i et forsøg på at fuldføre konferencens arbejde. Interessen samler sig især om at få gennemført en række begrænsninger i anvendelsen af brandvåben

I den europæiske sammenhæng har der gennem 1970erne været forhandlet i Wien om at søge reduceret den meget betydelige militære styrkekoncentration, som siden den anden verdenskrig er blevet opbygget i det centraleuropæiske område. På trods af en meget betydelig indsats er det endnu ikke lykkedes at opnå konkrete resultater. Det er imidlertid væsentligt, at disse forhandlinger om gensidige og balancerede styrkereduktioner, altså MBFR, er blevet fortsat på trods af den udfordring, som Afghanistaninvasionen har indebåret for Øst-Vest-forholdet. Med hensyn til stedet for disse forhandlinger er der principiel enighed om, at der skal etableres et fælles styrkeloft for hver af parterne på 700.000 mand landstyrker i det såkaldte reduktionsområde. Den fortsatte uenighed om, hvor store styrker Warszawapagten reelt har inden for reduktionsområdet – altså det, man betegner som datauenigheden – stiller sig imidlertid fortsat hindrende for et egentligt gennembrud i forhandlingerne.

Ud fra ønsket om et snarligt resultat af den nu mere end seks år gamle forhandlingsproces og i erkendelse af, at dette realistisk tilsagde en sænkning af forventningsniveauet på kortere sigt, fremlagde Vestsiden den 20. december sidste år forslag til indgåelse af en foreløbig begrænset reduktionsaftale kun omfattende 30.000 mand sovjetiske og 13.000 mand amerikanske landstyrker. Forslaget indebar, at de fortsatte forhandlinger også skulle føre til enighed om mere vidtgående styrkereduktioner omfattende de europæiske deltagere. På vestligt initiativ er der endvidere lagt op til en aftale om en række såkaldte ledsagende foranstaltninger, hvoraf nogle er af tilsvarende karakter som bestemmelserne i CSCE-slutakten med hensyn til forhåndsun-derretning om militære manøvrer, de såkaldte tillidsskabende foranstaltninger, medens

andre er egentlige verifikationsforanstaltninger til sikring af kontrol med den faktiske gennemførelse af de forudsete troppereduktioner. Fra østlig side er dette forslag umiddelbart blevet modtaget køligt. Uanset den tilsyneladende mangel på håndgribelige fremskridt er det min vurdering, at der er en reel interesse blandt de østlige deltagere i MBFR-forhandlingsprocessen, og at de deler vor positive bedømmelse af dens muligheder for at producere resultater – en bedømmelse, der er blevet bekræftet af udtalelser i communiquet fra mødet, i Warszawa den 14.–15. maj i anledning af Warszawapagten 25 års jubilæum.

På atomvåbenområdet skal jeg atter omtale de to parallelle beslutninger, der blev truffet af NATOs udenrigsministre og forsvarsministre den 12. december 1979 om dels en modernisering af alliancens langtrækkende TNF-systemer i Europa, dels det samtidig hermed fremsatte tilbud til Sovjetunionen om at indlede forhandlinger om begrænsninger af begge parter TNF-våben inden for rammerne af SALT III.

Forud for denne beslutning tog regeringen det særlige initiativ at foreslå sine allierede en udskydelse i op til 6 måneder af NATOs moderniseringsbeslutning. Sigtet hermed var, at den sovjetiske regering inden for denne periode klart skulle tilkendegive, at den ville standse produktionen og stationeringen af sine nyeste TNF-våben, SS-20 og Backfire, og samtidig erklære sig rede til at indlede nedrustningsforhandlinger om TNF-våbnene. Som bekendt vandt forslaget ikke tilslutning.

Som opfølgning af TNF-beslutningen har USAs udenrigsminister på NATOs vegne i december 1979 og i april i år rettet henvendelse til Sovjetunionen med forslag om at indlede forhandlinger vedrørende TNF-våbenkontrol, men Sovjetunionen har i begge tilfælde afvist forhandlingstilbuddet. Man har som betingelse for at sætte sig til forhandlingsbordet krævet, at NATOs beslutning tilbagekaldes, eller at dens gennemførelse i det mindste bliver officielt standset. Der er imidlertid inden for alliancen, hvor konsultationerne vedrørende TNF-våbenkontrol foregår i en særlig konsultativ gruppe, enighed om, at forhandlingstilbuddet, trods den sovjetiske afvisning heraf, forbliver på bordet som en afgørende del af alliancens TNF-beslutning. Regeringen håber, at Sovjetunionen